

การประชุมคณะกรรมการเตรียมการจัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก

ระหว่างวันที่ ๑ - ๖ เมษายน ๒๕๕๑

ณ สำนักงานใหญ่สหภาพรัฐสภา นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

รัฐสภาไทยจะส่งคณะผู้แทน จำนวน ๕ คน ประกอบด้วย ๑. ร้อยโท กุเทพ ไสกระจ่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒. นายศิริโชค โสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๓. นายธวัช บวรวิชัยกุล สมาชิกวุฒิสภา ๔. นางสาวสุภาสินี ขมะสุนทรที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนายปัญญา โคตเถร เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๖ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เข้าร่วมการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก ครั้งที่ ๑๗ (The Seventeenth Session of the Steering Committee of the Parliamentary Conference on the WTO) ซึ่งจะจัดขึ้นในวันที่ ๓ และ ๔ เมษายน ๒๕๕๑ ณ สำนักงานใหญ่สหภาพรัฐสภา นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาเตรียมการจัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก (Annual Session of the Parliamentary Conference on the WTO) ซึ่งจะจัดขึ้นในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยการประชุมที่จะมีขึ้นครั้งนี้เป็นการประชุมประจำปีของสหภาพรัฐสภา (Inter - Parliamentary Union : IPU) และรัฐสภายุโรป (European Parliament : EP) ด้านองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO)

สำหรับการประชุมคณะกรรมการเตรียมการจัดการประชุมของ IPU และ EP เพื่อจัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วย WTO รัฐสภาไทยมีที่นั่งในคณะกรรมการเตรียมการจัดการประชุมชุดนี้และเป็นตัวแทนของกลุ่มภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิกใน IPU ด้วย ประกอบกับเป็นพันธมิตรและรัฐสภาไทยให้การสนับสนุนอย่างแข็งขันต่อบทบาทของที่ประชุมรัฐสภาว่าด้วย WTO ในฐานะกลไกหลักที่สำคัญของฝ่ายรัฐสภาในการทำงานด้านการค้าระหว่างประเทศร่วมกับ IPU และ WTO ซึ่งการประชุมในครั้งนี้จะเป็นการพิจารณาเตรียมการจัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วย WTO โดยมีประเด็นสำคัญของการประชุมดังนี้

๑. สถานะล่าสุดของการพัฒนาเกี่ยวกับ WTO

คณะกรรมการเตรียมการฯ จะได้รับทราบและติดตามสถานะล่าสุดของการเจรจาการค้าพหุภาคี (Multilateral Trade Negotiations) ข้อยุติของการเจรจาการค้ารอบโดฮา (The Doha Round) ประเด็นเรื่องการค้าเกษตร (Agriculture) การเจรจาเปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรม (Non - Agriculture Market Access - NAMA) และประเด็นอื่น ๆ

๒. การดำเนินงานเกี่ยวกับการประชุมรัฐสภาว่าด้วย WTO ในอนาคต

คณะกรรมการเตรียมการฯ จะได้พิจารณาทบทวนประเด็นที่ทำให้การเจรจาของ WTO มีความล่าช้า อุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานของการประชุมรัฐสภาว่าด้วย WTO รวมทั้งปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขเกี่ยวกับสถานะของรัฐสภาสมาชิกในการประชุมระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก (WTO Ministerial Conference)

๓. การเตรียมการจัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วย WTO

คณะกรรมการเตรียมการฯ จะได้พิจารณาเตรียมการจัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วย WTO ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) วันและสถานที่จัดการประชุม
- ๒) หัวข้อการประชุมในระเบียบวาระการประชุม
- ๓) รูปแบบการอภิปราย
- ๔) ผู้เสนอรายงานและผู้ร่วมการอภิปราย
- ๕) ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประชุม
- ๖) รายชื่อองค์กรระหว่างประเทศและผู้สังเกตการณ์
- ๗) ปฏิทินการประชุมคณะกรรมการเตรียมการฯ ครั้งต่อไป

๔. แนวทางการสร้างศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับการค้าของรัฐสภาจากประเทศกำลังพัฒนา

คณะกรรมการเตรียมการฯ จะได้พิจารณาแนวทางการสร้างศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับการค้าของรัฐสภาจากประเทศกำลังพัฒนาเพื่อสนับสนุนความเสมอภาคของการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชุมคณะกรรมการเตรียมการจัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วย WTO

๑. **ที่ปรึกษา สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union – IPU) ร่วมกับองค์การการค้าโลก (World Trade Organization – WTO) ได้จัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ (The Parliamentary Meeting on International Trade) ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔** มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้แก่สมาชิกรัฐสภาเกี่ยวกับโครงสร้างระบบและกลไกของ WTO การเจรจาการค้าพหุภาคี ติดตามความคืบหน้าของการเจรจา และกำหนดบทบาทของสถาบันรัฐสภาในด้านการค้าพหุภาคี โอกาสนี้ IPU จึงได้รับจัดการประชุมคณะกรรมการเตรียมการจัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ (Preparatory Committee of the Parliamentary Meeting on International Trade) ขึ้นระหว่างวันที่ ๒๓ ถึง ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ณ นครเจนีวา เพื่อเตรียมการจัดการประชุมในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยได้เชิญตัวแทนของรัฐสภาไทยและจีนเข้าร่วมการประชุมในฐานะผู้แทนของกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยการประชุมคณะกรรมการเตรียมการฯ ชุดนี้ เป็นการประชุม ครั้งที่ ๑

๒. **ความสำคัญ** การจัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศเป็นแนวโน้มใหม่ของความร่วมมือระหว่างสถาบันรัฐสภาที่องค์การระหว่างประเทศด้านการค้าพหุภาคีและการพัฒนา ถือเป็นก้าวที่สำคัญมากของรัฐสภาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการในการค้าพหุภาคีที่มีนัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและ

เป็นการปูพื้นฐานสำหรับการปฏิรูป IPU และการผลักดันให้ IPU และรัฐสภามีบทบาทที่เข้มแข็งในด้านการต่างประเทศร่วมกับสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ในโลกปัจจุบัน

ความสนใจของรัฐสภาต่อการค้าพหุภาคีมีจุดเริ่มต้นมาจากการประชุมร่วมกันของสมาชิกรัฐสภาภายใต้การริเริ่มของสมาชิกรัฐสภาสหรัฐอเมริกา นำโดยอดีตวุฒิสภาสมาชิก William Roth ในระหว่างการประชุมระดับรัฐมนตรีของ WTO ณ เมืองซีแอตเติล เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ต้องการจัดตั้งกลไกของสมาชิกรัฐสภา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับทราบข้อมูลข่าวสาร และติดตามการเจรจาของ WTO

ต่อมา แนวความคิดดังกล่าวได้ขยายผลออกไปสู่ที่ประชุมในระดับต่าง ๆ ของ IPU ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๓ อย่างรวดเร็วและต่อเนื่องกลายมาเป็นนโยบายเร่งด่วนขององค์กรในขณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ประชุมรัฐสภาเนื่องในโอกาสการประชุมอังกัด ครั้งที่ ๑๐ ซึ่ง IPU ร่วมกับรัฐสภาไทยเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ณ กรุงเทพมหานคร และที่ประชุมประธานรัฐสภานานาชาติ (Conference of Presiding Officers of National Parliaments) ซึ่งได้ประชุมกันในโอกาสการประชุม Millennium Summit ของสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก เมื่อเดือนสิงหาคม ปีเดียวกัน ได้ย้ำบทบาทของรัฐสภาในด้านการค้าพหุภาคีและการพัฒนา และได้ขอให้ IPU จัดการประชุมร่วมกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับด้านนี้ในต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๔

ในส่วนของ WTO นาย Mike Moore ผู้อำนวยการ WTO (ในขณะนั้น) ได้ตระหนักในความสำคัญของรัฐสภาในด้านการค้าพหุภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของรัฐสภาต่อการเจรจาการค้ารอบใหม่ นาย Moore ได้ส่งสารของตนไปถึงประธานรัฐสภาทั่วโลก รวมทั้งประธานรัฐสภาของไทยเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ยืนยันเจตนารมณ์ที่จะเห็นรัฐสภาทำงานร่วมกับ WTO และเป็นส่วนหนึ่งของการค้า พหุภาคี

๓. การดำเนินการดำเนินงานค้าและการพัฒนาของสหภาพรัฐสภา

สหภาพรัฐสภาให้ความสำคัญในการดำเนินการงานด้านการค้าอย่างยิ่ง เนื่องจากเห็นว่าการค้าจะเป็นกลไกในการพัฒนาที่จะยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีของประชาคมโลกเป็นกลไกขับเคลื่อนความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเป็นปัจจัยสำคัญของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาในการกำหนดโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจอีกด้วย

ดังนั้น สหภาพรัฐสภาจึงใช้มิติด้านรัฐสภา (Parliamentary Dimension) ในองค์การการค้าโลก ที่เรียกว่า การประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก (The Parliamentary Conference on the WTO) เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกรัฐสภาสามารถกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การการค้าโลก เพื่อสนับสนุนให้บรรลุผลประโยชน์ของชาติสมาชิกอย่างเป็นธรรม สนับสนุนแนวทางและวิธีการที่โปร่งใสขององค์การการค้าโลก พัฒนาแนวทางการเจรจาระหว่างภาครัฐบาล ภาครัฐสภา และภาคประชาสังคม ตลอดจนพัฒนาองค์ความรู้ของรัฐสภาด้านการค้าระหว่างประเทศและเสนอแนวทางการอภิปรายภายในองค์การการค้าโลก รวมทั้งเพื่อกระตุ้นและเรียกร้องให้สมาชิกรัฐสภาที่บทบาทเพิ่มมากขึ้นในการเจรจาและเพื่อร่วมพิจารณาหาแนวทางการเจรจาด้านการค้าโดยนำมิติด้านรัฐสภามาใช้กับการค้าระหว่างในกรอบขององค์การการค้าโลก ด้วยเหตุนี้ สหภาพรัฐสภาและรัฐสภายุโรป จึงร่วมกันจัดการประชุมรัฐสภาด้านการค้าระหว่างประเทศปีละครั้ง และในโอกาสการประชุมระดับรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก โดยมีคณะทำงานที่เรียกว่า คณะกรรมาธิการเตรียมการจัดการประชุมรัฐสภาว่าด้วย

องค์การการค้าโลก (The Steering Committee of the Parliamentary Conference on the WTO) ดำเนินการ ซึ่งรัฐสภาไทยมีที่นั่ง ๑ ที่ในคณะกรรมการเตรียมการฯ ชุดนี้

๔. การประชุมคณะกรรมการเตรียมการฯ ครั้งล่าสุด (ครั้งที่ ๑๖) มีประเทศสมาชิก IPU ที่เข้าร่วมจำนวนทั้งสิ้น ๑๔ ประเทศจาก ๔ กลุ่มภูมิภาค คือ

- ๑) กลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น อิหร่าน และแคนาดา
- ๒) กลุ่มภูมิภาคแอฟริกา ได้แก่ เคนยา มอริเชียส นามิเบีย ไนเจอร์ และแอฟริกาใต้
- ๓) กลุ่มภูมิภาคลาตินอเมริกา ได้แก่ เม็กซิโก และอูรุกวัย
- ๔) กลุ่มภูมิภาค twelve-plus (12+) ได้แก่ เบลเยียม ฝรั่งเศส และเยอรมนี

พร้อมทั้งมีตัวแทนจากสมาคมรัฐสภา Commonwealth รัฐสภายุโรป สหภาพรัฐสภาและสำนักงานเลขาธิการ WTO ทั้งนี้ ไม่มีตัวแทนจากกลุ่มภูมิภาคอาหรับและกลุ่มภูมิภาคยุโรปเอเชียเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้

ที่ประชุมได้พิจารณาในประเด็นสำคัญเรื่อง การเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม การตรวจสอบบทบาทของภาครัฐบาลในด้านการค้าระหว่างประเทศ ความเสมอภาคและการพัฒนาในการเจรจาการค้ารอบโดฮา

๕. บทบาทของรัฐสภาไทย

รัฐสภาไทยได้แต่งตั้งตัวแทนของรัฐสภาให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการเตรียมการจัดการประชุม นับตั้งแต่มีการประชุมคณะกรรมการเตรียมการฯ ครั้งแรกสุด นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้แก่

- ๑) นายกอบศักดิ์ ชุติกุล อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการเตรียมการฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๖
- ๒) นายเอกกมล ศิริวัฒน์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการเตรียมการฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗
- ๓) นายสุชวิษ รังสิตพล อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการเตรียมการฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๔๙

๖. ข้อคิดเห็น

รัฐสภาไทยมีบทบาทสำคัญในด้านการค้าระหว่างประเทศในเวทีของสหภาพรัฐสภา รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมในเวทีนี้ โดยผู้แทนของรัฐสภาไทยจะได้รับเชิญให้เป็นที่ปรึกษากรรมการประชุม (Steering Committee) ผู้เสนอรายงาน (Rapporteur) ผู้ร่วมอภิปราย (Panellist) และผู้ดำเนินการอภิปราย (Moderator) เสมอมา การเข้าไปมีส่วนร่วมดังกล่าวทำให้รัฐสภาไทยมีบทบาทหน้าที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ

การเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวข้างต้นนับเป็นการประชุมแรกที่สภาไทยจะเข้าร่วมกิจกรรมของสหภาพรัฐสภาอย่างเป็นทางการ หลังจากทีคณะกรรมการสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๕ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๕ ระบุถึงการเข้าร่วมของรัฐสภาไทยในกิจกรรมอย่างเป็นทางการของสหภาพรัฐสภา เนื่องจากการปฏิรูปการปกครองในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ โดยที่รัฐสภาไทยได้เปิดประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ จึงได้รับสิทธิโดยสมบูรณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมของสหภาพรัฐสภา

STEERING COMMITTEE

The Steering Committee of the Conference is currently composed of representatives of the following parliaments and international organizations :

1. Belgium	2. Canada
3. China	4. Egypt
5. Finland	6. France
7. Germany	8. India
9. Iran (Islamic Republic of)	10. Japan
11. Kenya	12. Mauritius
13. Mexico	14. Morocco
15. Namibia	16. Niger
17. Nigeria	18. South Africa
19. Thailand	20. Uruguay
21. United Kingdom	22. United States of America
23. Commonwealth Parliamentary Association	24. European Parliament
25. Inter-Parliamentary Union	26. Parliamentary Assembly of the Council of Europe
27. World Trade Organization	
-